

Fysikkerhetsforum for operatører
av innlands helikoptre

c/o Luftfartstilsynet
Postboks 243,
NO-8001 Bodø
Besøksadresse:
Sjøgata45-47, Bodø

Telefon: 75 58 50 00
Telefaks: 75 58 50 05
mki@helikoptersikkerhet.no
www.helikoptersikkerhet.no

Medlemmer av Fysikkerhetsforum for
operatører av innlands helikoptre

Referent:
Marianne
Kirkessæther

Møteleder:
Alf Tørrisplass

Møtedato
05.04.2017

Møtereferat

Heldagsmøte i Fysikkerhetsforum for operatører av innlands helikoptre

Møtet ble holdt på Scandic Oslo Airport, og var denne gangen kun et dagsmøte. Årsaken var at vi kombinerte det med et kurs på Flymedisinsk institutt dagen før, hvor flere av medlemmene deltok.

Leder Alf Tørrisplass ønsket velkommen. Det ble foretatt en kort presentasjon av medlemmene, da vi hadde noen nye til stede.

Gjennomgang av agenda – ingen kommentarer, agenda godkjent.

1. Gjennomgang av referat fra forrige møte.

Det var ingen kommentarer til referatet fra møtet 31.01-01.02.2017, Referat godkjent.

2. Vedtekter for FsF – Endelig beslutning.

De endelige vedtektene for FsF var i forkant av møtet sendt ut til selskapene for signering av AM. Noen medlemmer ville ikke signere på grunn av formuleringen av §5, og ba om at det tydeliggjøres i paragrafen at saker som skal besluttet, sendes ut til selskapene først for gjennomgang og godkjenning.

Hensikten med §5 er at selskapene er villig til å følge de beslutninger som tas i FsF. Vi skal jobbe for en forbedring av fysikkerheten for innlandshelikopter, og da er det viktig å stå sammen i saker man anser for å være sikkerhetsfremmende.

Leder vil skrive en epost til selskapene og forklare hva som er hensikten med paragrafen. I møtene vil vi skille mellom orienteringssaker og beslutningssaker. FsF har ikke myndighet til å pålegge selskapene krav, og beslutninger blir å betrakte som tilrådninger. Det må likevel kunne forventes at man som medlem av FsF, lojalt følger de beslutninger som tas i forumet.

3. Operasjoner i vinterforhold (Ref. ulykke Canada).

NLA var dessverre ikke tilstede på møtet, men Bjarte Ellingsen hadde i forkant av møtet sendt medlemmene en rapport vedrørende en inspeksjon av rotor på Evenes, som viste skader på kompressorblader som følge av ising.

Leder refererte også til en hendelse i Canada som gikk på det samme. Dette viser viktigheten av at man gjør tingene skikkelig i forhold til håndbøker. At kompressorblader sjekkes oftere på vinteren enn det som er et krav, er et eksempel på tiltak som FsF kan gi en tilrådning på til selskapene.

4. Hendelser siden sist.

Det var få hendelser som ble tatt opp rundt bordet. En av de tingene man diskuterte var bruken av bigbags, og det ble referert til en hendelse hvor bigbag virvlet opp og nesten havnet i rotor/halerotor under landing. På vinterstid er det vanskelig å se hvite bigbags som ligger i snøen. Flere selskap har nå byttet ut hvite bigbags med oransje. Det ble ytret ønske om at ledelsen skriver til Statnett om problemet, og oppfordrer til bruk av alternativt lasteutstyr (kurv).

5. CAT.POL.H.305, 400 og 420.

CAT.POL.H.305, 400 og 420 gir åpning for å fravike kravet til ytelser ved start og landing, samt flyvning over ugjestmilde områder, etter søknad til Luftfartstilsynet. Ørnulf Lien presenterte regelverket og mulighetene som finnes for dispensasjoner. LT har utarbeidet skjema for slik søknad.

6. HR Autorisasjon - Cross border prosedyre for operatører.

Om en operatør ønsker å gjennomføre operasjoner i et annet land, må de sjekke om operasjonen er definert som høyrisiko i dette landet. Søknad om autorisasjon, eventuelt utvidelse av autorisasjon til å gjelde i annet land, sendes til LT, som i samarbeid med annet lands luftfartsmyndighet avgjør om autorisasjon kan utstedes/utvides. Det er enighet mellom de nordiske land om å følge prosedyren i ARO.OPS.150 om Cross border operasjon.

Se vedlagte presentasjon for mer detaljer.

7. T03 - Standardisert lærlingeordning for flygere innenfor bransjen (Elementer i en lærlingeordning – Gruppearbeid).

Det ble ikke tid til gruppearbeid, men temaet ble diskutert på møtet. Medlemmene ble oppfordret til å komme med innspill som kan bringes videre i systemet.

8. Endringsprosedyrer.

Det har vært en del misforståelser blant operatørene om hva som skal godkjennes av prosedyrer i OM'ene. Ørnulf Lien presenterte regelverket rundt dette.

Operatøren må i sine håndbøker beskrive prosedyrer for hvordan de håndterer endringer som ikke krever forhåndsgodkjenning, og hvordan de håndterer endringer som krever godkjenning. LT vil utarbeide en liste over hva som skal godkjennes, og vil også utarbeide søknadsskjema for de endringer som krever dette.

Det kom opp spørsmål om operatørene må sende inn revisjon av OM'ene ved enhver endring, eller om de kan samle opp og revidere håndbøkene med faste intervall. LT's tilbakemelding var at så lenge operatørene håndterer endringene gjennom sitt interne informasjonssystem til mannskapene, og endringene ikke krever forhåndsgodkjenning, så er det akseptabelt å samle opp disse og sende inn 2-4 ganger i året.

9. Kundeseminar på nye måter?

På de tidligere kundeseminarene vi har gjennomført, har de store brukerne av helikopter vært invitert. Det har ikke alltid vært de personene man har ønsket å treffe hos kundene som deltar. Det kan derfor være en ide å kontakte de store helikopterkundene og be om å få komme til dem på et møte, og at vi ber om at bl.a. HMS personell hos kunden skal delta. Medlemmene ble oppfordret til å komme med innspill til tema. Aktuelle ting man ønsker å ta opp er bl.a. språkproblematikk, flyging i dårlig vær, performance og valg av landingsplasser. Det er også ønskelig at operatørene sender inn til ledelsen interne rapporter om hendelser på kraftlinjer som bør tas opp på slike møter. Rapportene vil selvfølgelig bli anonymisert i forhold til selskap, tid og sted.

10. Eventuelt/Avslutning.

Ingen saker var meldt inn til eventuelt.

Dato for neste møte er satt til 19.-20.september. Sekretær kommer tilbake til sted. Hvis noen av operatørene har anledning til å være vertskap for møtet, så gi tilbakemelding om det.

Marianne Kirkesæther
Sekretær

Til stede: Tone Aga (NOR Aviation), Stian Solberg (Fonnafly), Fredrik Beckstrøm (Pegasus), Ivan Småland (Heliscan), Nils Helge Silbodal (Hesnes Air), Torfinn Brokke (Fjellfly), Håkan Norlèn (Nord Helikopter), Anne Severinsen (Nordlandsfly), Bjørn Steien (Heli Team), Lars Åkre (Politiets Helikoptertjeneste), Hans Herdahl (SHT), Peter Blom (EHC), Fredrik Rød (Airlift), Ole G Rostad (Fjord Helikopter), Tove Mette Rabbmo (LT), Alf Tørrisplass (LT), Dag Nygaard (LT), Ørnulf Lien (LT), Atle Edvardsen (LT), Marianne Kirkesæther (LT).

Kopi:
Luftfartsdirektøren, Samferdselsdepartementet